

jek zlato, premda biva preoblikovano u razne oblike; naime to su na istom mjestu njegove riječi: »Ako netko tvoreći sve likove iz zlata, ne bi nikako prestajao preoblikovati pojedine u sve, ako bi zaista netko pokazao jedan od njih i ako bi pitao: što je to – najbliže istini? Sigurno bi rekao da je zlato.« I malo kasnije dodaje ovaj primjer: »Isti razlog važi i za narav koja prima sva tijela. Treba je zvati uvijek istom, ne izlazi, naime, iz svoje vlastite naravi.« Što je jasnije? 5

Sofistički je, dakle, Aristotel tumačio taj primjer zlata, zato su i sljedeće one riječi uzaludne: »Jer se ipak to na taj način rečeno ne govori ispravno; nego o onome doista koje se mijenja.«¹² Tako i sve ono što slijedi; sigurno, naime, Platon na onom mjestu ne imenuje mijenjanje, ἀλλοίωσιν, nego posvuda nastajanje. 10

Ipak, premda na tom mjestu optužuje Platona tolikim riječima neopravdano iskrivljenim u suprotni smisao, ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας ἀγόμενος¹³, vođen samom istinom u 1. knjizi *O elementima*, u posljednjem poglavlju te iste Platonove riječi, sam sebi protusloveći, slavi, pišući ovako: »Kao što također u drugome subjekt treba biti bezobličan i neoblikovan (ponajviše, naime, tako bi se mogao preoblikovati, kako je u *Timeju* opisano ono samo *pandeches*), tako treba držati da su i elementi kao materija za složenine.« Jer, ako je primjer zlata koji je Platon naveo u objašnjavanju materije, <bio> dostojan Aristotelovog pobijanja, za zgražanje je bilo, zašto se ne pobijaju i Aristotelovi primjeri u 1. knjizi 20

¹² Nema grčkog citata, usp. ARIST. GC 329a.17 – 19, Καίτοι καὶ τοῦτο οὐ καλῶς λέγεται τοῦτον τὸν τρόπον λεγόμενον, ἀλλ' ὦν μὲν ἀλλοίωσις.

¹³ Usp. ARIST. PA 642a.18 – 19, ἀγόμενος ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας.